

paa dets Forslag, og forsaavidt er det vor Skyld, men det er dog maasse allermest Thingets Skyld, fordi Thinget var i den Grad delt, at Ingen vidste, hvem der tilsidst fik Flertallet med sig. Nu først har det vist sig, paa hvilket fælles Grundlag Sagen maa tages op, saa at man kan komme ind paa de mange vigtige Spørgsmaal i Enkelthederne, som kun have været løst behandlede her. Der er Spørgsmaal om, hvorvidt der skal nedlægges 2 eller 4 Klasser, hvorvidt der skal nedlægges flere Skoler eller ikke, hvorvidt der skal være en Examenkommission, eller hvorvidt Examen skal henlægges til Universitetet, hvor vidt overhovedet Lovgivningsmagten skal gaa i sine Arav til, hvad der optages i Loven eller ikke. Disse Spørgsmaal og mange flere kunde komme til en rolig Overveelse, og som sagt, Sagen er saa vigtig, at der ikke er nogen Grund til at haste saa stærkt dermed. Ja, vil man saa sige — og det har man sagt — her er vundet saa betydelige Fremskridt, at det jo dog er urimeligt ikke at ville tage derimod og være glad ved, at man faar dem; man veed ikke, hvad man faar i Fremtiden. Jeg maa tilføje, jeg kan ikke se disse store Fremskridt. For mig har det, som jeg oftere har udtalt, ikke staaet saaledes, og det forekommer mig, at disse Fremskridt ere ved hver Behandling, denne Lov har været undergIVEN, blevne mindre og mindre. Mindretallet stillede ved 2den Behandling et Forslag, som kom med flere Fremskridt, end der forelaa i Mindretallets Forslag ved 3die Behandling, og endnu mindre ere de Fremskridt, der gjøres ved Landstingets Forslag, og dog forlanges der, at vi skulle gaa ind paa dette Forslag, saaledes som det nu foreligger, helt og holdent og erkjende det for at være et stort Fremskridt. Jeg tror ikke, det er rigtigt, og jeg kan ikke se Andet, end at ikke blot de, som stode tvivlende ved tidligere Behandlinger, men ogsaa de, der tidligere fulgte Mindretallet, maa kunne sige sig selv, at efter at Loven saaledes er indskrænket, kunne de ikke længere være med til at følge den. Man har f. Ex. nævnt som et stort Fremskridt, at der skulde nedlægges 2 Klasser, men man har ikke tillige nævnt, at der skulde oprettes en

ny Klasse, Regjeringen forelagde Forslaget for os saaledes, at den øverste Klasse skulde være toaarig, men nu staar der udtrykkelig i Loven, at der istedet derfor skal være to Klasser, som hver skulle være eetaarige. Dette kom vel ind i et Forslag, der var stillet af Flertallet, men det hænger sammen med, at vi vilde indskrænke Klassernes Antal til fire, og derfor mente at kunne indrømme, at der blev to Klasser, hvor der før kun var een, men nu har man beholdt dette og dog kun taget de to nederste Klasser bort, og derved er altsaa Indskrænkningen i økonomisk Henseende kun blevet een Klasse, og dertil kommer, at de to Klasser, som man nedlægger, ere, som oftere er fremhævet, de billigste, idet de angaa de mindste Børn, hvorimod den næstøverste og den øverste Klasse naturligvis maa være de kostbareste. Saa vil man jo desuden ved at tvedele Skolen gjøre det nødvendigt, at der i flere Retninger skal være to forskellige Afdelinger i de høiere Klasser, men dette vil, som der ogsaa er udtalt i Regjeringens Forslag, kræve betydelige Udgifter saavel til Materiale som til Lokale og Lærere osv., og det er et stort Spørgsmaal, naar man ser hen til, hvad der saaledes vil gaa med i Udgifter til den nye Indretning, om dog det, man sparer ved at nedlægge to Klasser, vil være tilstrækkeligt til at dække disse Udgifter. Vi have ikke fra Regjeringens Side set opstillet noget Budget over, hvad dette Forslag vilde koste, og det tror jeg, man kunde ønske paa en Tid, hvor ikke blot vort Finantsvæsen i Almindelighed er i en trykket Tilstand, men hvor særligt de lærde Skolers Budget er spændt saa høit, at enhver forøget Udgift meget let kan fremkalde Underbalance. Der bliver naturligvis endnu mindre Noget tilovers til dermed at lette Oprettelsen af private Skoler omkring i de Byer, hvor der tidligere har været lærde Skoler, men hvorfra man har taget dem og lagt dem hen til enkelte større Byer, hvor man skulde synes, at Byen allerbedst selv maatte kunne udrede de nødvendige Udgifter. Det er et meget væsentligt Fremskridt, vi have ønsket derved, at den Undervisning, vi lade tilflyde de Unge igjennem de lærde Skoler, ikke skulde sammentrænges paa